Regelrådet

Beslutsdatum 2026-08-26
Vårt diarienummer RR 2026-186
Ert diarienummer KN2026/01414

Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Klimat- och näringslivsdepartementet

Yttrande över Europeiska kommissionens förslag till förordning om ett ramverk för åtgärder för att stärka EU:s halvledarekosystem

Regelrådet har i uppgift att bistå regelgivare, om dessa begär det, med att granska konsekvensutredningar till förslag från Europeiska unionen som bedöms få stor påverkan för företag i Sverige och lämna råd om vad en svensk konsekvensutredning bör innehålla. Regelrådet har granskat EU-kommissionens konsekvensutredning, SWD (2026) 504 final, liksom Regeringskansliets faktapromemoria 2025/26:98 och själva författningsförslaget, COM (2026) 504 final.

Kommissionens motivering och innehåll i förslaget

Det anges bland annat att halvledare utgör grunden för all digital teknik och att EU producerar mindre än 10 procent av världens halvledare. Sedan 2020 har en rad försörjningsbrister och försök till ekonomiskt tvång riktade mot EU visat på det europeiska halvledarekosystemets sårbarhet och slutanvändarindustrins utsatthet. Samtidigt har ökande geopolitiska motsättningar och den snabba framväxten av AI ytterligare understrukit den strategiska betydelsen av halvledare. De befintliga strukturella beroenden ökar risken för försörjningsstörningar, påtryckningar och systemiska chocker som drabbar viktiga EU-industrier, från fordons- och energisektorn till rymd- och försvarsindustrin. Den befintliga förordningen om halvledare har enligt EU-kommissionen förbättrat situationen på olika sätt, men den utvärdering som gjorts visat på ytterligare förbättringspotential. Målsättningen med förslaget till den nya förordningen, ”halvledarförordningen 2.0”, anges vara att öka konkurrenskraften i den europeiska värdekedjan för halvledare för att förbättra unionens tekniska suveränitet och resiliens. Detta ska åstadkommas genom att påskynda den industriella driftsättningen av forskning och innovation, säkerställa försörjningstrygghet, och minska strategiska beroenden av halvledarteknik. En annan övergripande målsättning är att förbättra krisberedskapen för att säkerställa EU:s försörjningstrygghet.

Horisontella åtgärder i förslaget omfattar ökat stöd till forskning, utveckling och innovation, förtydligande av ramen för ”första initiativ av sitt slag”, snabbare tillståndsförfaranden, åtgärder för att öka attraktionskraften hos halvledarregioner genom en märkning som spetskompetensregioner, inrättande av en B2B-plattform för informationsdelning, begäranden om information samt ökade investeringar i kompetens. Mer vertikala åtgärder är strategiska projekt på EU-nivå och åtgärder på efterfrågesidan som till exempel innovationsupphandling, acceleratorer för ”labb till fabrik” och incitament till inhemska chip i offentlig upphandling.

Konsekvenser för företag

Beskrivningarna av berörda företag och branscher samt konsekvenser av förslagen beskrivs framför allt i konsekvensutredningens bilaga 3 och 4. Det anges bland annat att det identifierats 1 481 berörda företag inom olika sektorer i EU varav en betydande andel kommer att påverkas direkt av förslaget, som också förväntas generera betydande

ekonomisk avkastning över hela halvledarvärdekedjan. Tillverkare inom EU förväntas uppnå 6,6–11,5 miljarder euro i ytterligare årliga tillverkningsintäkter från strategiska projekt, medan åtgärder på efterfrågesidan stimulerar ytterligare designrelaterad aktivitet och attraherar privata investeringar. Förslaget anges innebära en förenkling i det att det införs en samordning på EU-nivå för strategiska projekt. Med en enda projektpipeline för storskaliga halvledarinvesteringar förhindras dubbelarbete i administrativa steg och dokumentation. Det anges även att bestämmelserna om märkningen "först i sitt slag" förenklar förfaranden för statligt stöd. En annan effektivitetsvinst anges komma från snabbare och mer förutsägbara tillståndsförfaranden.

Det anges att vissa åtgärder, särskilt de som syftar till att stödja motståndskraften i leveranskedjan, kommer att ge upphov till efterlevnadskostnader. Bland annat uppskattas stora företag få engångskostnader för deltagande i den nyinrättade B2B-plattformen för informationsdelning på ca 100 000 euro per företag, med återkommande årliga kostnader på 50 000 euro. För de 483 stora företagen i EU:s värdekedja för halvledare anges detta motsvara en engångskostnad på cirka 48 miljoner euro och 24 miljoner euro per år. Informationsförfrågningar uppskattas till 10 persondagar per företag och begäran, motsvarande 2 782 euro per företag och 1,34 miljoner euro sektorövergripande per krisförfrågan. Projektrapportering uppges uppgå till 1–2 procent av projektvärdet per år och upphandlingsdeltagande till ca 1,05 % av kontraktsvärdet. Små och medelstora företag, som uppskattas utgöra ca 69 procent av alla företag som är aktiva i den europeiska halvledarvärdekedjan, vilket motsvarar ca 1 020, anges vara helt undantagna från rapporteringsskyldigheter, även om föreslagna informationsinsamlingsåtgärder kan leda till ytterligare kostnader.

Sammantaget anges kostnader förknippade med förslaget avsevärt vägas upp av de ekonomiska fördelarna som förbättrad motståndskraft i leveranskedjan medför.

Regelrådets bedömning

Regelrådet konstaterar att EU-kommissionen har genomfört mycket utförliga bakgrundsbeskrivningar, marknadsanalyser och motiveringar till bestämmelserna i förslaget. Det finns goda beskrivningar av berörda företag och branscher och analyser av förslagets påverkan på olika typer av företag och sektorer, såsom kvantitativa beräkningar av kostnader och intäkter och global konkurrens. All information är emellertid på aggregerad EU-nivå. Det skulle därför behövas en kompletterande, preliminär, nationell konsekvensutredning som beskriver berörda och potentiellt berörda företag på den svenska marknaden och hur dessa kan tänkas påverkas på av de olika föreslagna bestämmelserna. En sådan analys bör framför allt fokusera på konkurrensförhållanden, både i förhållande till företag inom EU och i ett globalt perspektiv. Det är särskilt viktigt att identifiera såväl möjligheter som risker för svenska företag. Den preliminära nationella konsekvensutredningen bör ligga till grund för förhandlingarna och uppdateras under förhandlingarnas lopp, allteftersom olika ändringsförslag läggs fram. Genom väl genomförda konsekvensanalyser som kontinuerligt uppdateras och förankras med berörda aktörer under hela förhandlingsarbetet ökar inte bara möjligheterna till en effektiv förhandlingsprocess utan kommer även att underlätta det nationella implementeringsarbetet när den slutliga rättsakten är antagen.

Kommissionen presenterade förslaget till ny förordning den 6 juni 2026. Av faktapromemorian framgår att förhandlingarna i rådet påbörjades redan den 22 juni. Förslaget remitterades den 30 juni, med sista svarsdatum den 28 augusti. Tidslinjen i kombination med förslagets omfattning och komplexitet är bekymmersam. Regelrådet anser som princip att förhandlingar

i rådet bör inledas först när medlemsstaterna har haft tillräckligt med tid för nationella samråd och analyser om det inte finns mycket särskilda skäl att frångå detta. Regelrådet ser inte sådana skäl i detta ärende.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 26 augusti 2026.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Roland Sigbladh, Lars Silver och Martin Mörman.

Ärendet föredrogs av Anna Stattin.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Anna Stattin
Föredragande